

*Tekst inspreken Frits Otte namens Borsele tot de Kern, PS, Cie SO, 4 september 2026*

Geachte Statenleden, geachte gedeputeerden, hooggeëerd publiek,

Dank dat u naar mij wilt luisteren.

Ruim drie jaar geleden stond ik hier ook.

Toen was de boodschap vanuit deze zaal:

"De industrie in Zeeland heeft de kerncentrales nodig".

Nu klinkt er:

"De kerncentrales hebben meer industrie in Zeeland nodig".

Er wordt een trend zichtbaar:

- De Marinierskazerne. Mooi project, goed voor Zeeland.  
Kwam er niet: de mariniers wilden niet...  
ze voelden zich gevangen in het verre Zeeland.
- De nieuwe gevangenis. Iets minder mooi project, niet erg goed voor Zeeland.  
Komt er vast ook niet: de gevangenen willen niet...  
ze voelen zich gevangen in het verre Zeeland.
- Twee kerncentrales. Nog minder mooi project, ronduit slecht voor Zeeland.  
Komt er niet: de industrie wil al die stroom niet...  
en de stroom zit dus gevangen in het verre Zeeland.

Tja wat nu, dacht de staatssecretaris.

Goede raad is duur - heel duur in dit geval. De consultants komen met iets nieuws; dat moet hoopvol klinken. Energiebesparing is immers zo'n saai boomers-begrip.

"Vraagcreatie".

"Vraagcreatie",

Kent u dat begrip?

Vraagcreatie...

Een goed voorbeeld van een autoconfirmologie:

een woord dat zichzelf bevestigt.

Want, ja, 'vraagcreatie' is een begrip dat veel vragen oproept.

Ik denk erbij aan mijn tante die altijd te veel soep kookt, mosselsoep in de Zeeuwse traditie. De familie moet altijd een tweede bord opscheppen, tegen heug en meug eten we door. Dan gaan we half misselijk weer naar huis: Vraagcreatie...

Ik denk ook aan de leraar, die zijn leerlingen zoveel mogelijk vragen wil laten stellen: Vraagcreatie...

U moet vandaag denken aan die extra bedrijven die naar Zeeland komen om de stroom op te maken. Dat kan, maar dan moeten we de elektriciteit gratis weggeven aan de industrie, adviseert de industrie. En u, gedeputeerden, Statenleden, stellen hier geen vragen bij, terwijl het woord 'vraagcreatie' u daartoe zo sterk verleidt. U neemt het klakkeloos over van de industrie. Mij ligt dat zwaar op de maag.

Vraagcreatie...

Laat ik tot slot recht doen aan dit woord: Ik heb een vraag aan u:  
'welke gevoel krijgt u bij deze uitspraak?':

Het was:

"De industrie in Zeeland heeft de kerncentrales nodig".

Het is nu:

"De kerncentrales hebben meer industrie in Zeeland nodig".

Dank voor uw aandacht.

### **Beantwoording vragen:**

*(puntgewijs - geen uitgesproken tekst)*

Vraag: Wat voor soort bedrijven betreft het onder de 'vraagcreatie'?

Antwoord:

- niet het aanschaffen van elektrische dienstvoertuigen,
- niet het installeren van een warmtepomp in elk Zeeuws huis.
- wel bedrijven met een grote vraag, grotendeels baseload (24/7).
- bijvoorbeeld waterstoffabrieken (is daar vraag naar? DOW zet de plannen daarvoor juist stil),
- bijvoorbeeld datacenters (veel vraag naar elektriciteit, koelwater en ook heel veel ruimte).

Vraag: Welke vraag zou aan GS gesteld moeten worden mbt 'vraagcreatie'?

Antwoord: Een reeks vragen:

- welk algemeen belang is gediend met vraagcreatie?
- waarop is de noodzaak voor een 'vraagalliantie' gestoeld?
- welk beeld van de toekomstige Zeeuwse economie en industrie hanteert GS?
- komt er een onafhankelijk onderzoek gedaan naar scenario's van de toekomstige economie van Zeeland, met en zonder 'gratis bier' voor de zware industrie?